

§ 17

Asianro 7664/14.06.00.02/2018

Luonnos jätetaksaksi 1.1.2019 alkaen

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen
Alueelliset jätehuollon viranomaispalvelut

Yleistä jätetaksasta

Kunnan on perittävä jätelain 78.1 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille jätehuoltotehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 79.3 §:n mukaan jätemaksun perusteista määrätään kunnan (kunnan jätehuoltoviranomaisen) hyväksymässä jätetaksassa.

Jätmaksuilla katetaan kunnallisen jäteyhtiön, Jätekukon, järjestämät yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteen keräys, kuljetus ja käsittely, viestintä ja palveluneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen. Jätmaksuilla katetaan myös lakisääteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen.

Jätetaksan mukaisten maksujen on jätelain 78.2 §:n mukaan vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Jätetaksa koskee kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvia jätteitä, kuten asumisen ja kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan jätteitä. Taksa ei koske saostus- ja umpisäiliölietteitä tai kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvia jätteitä, joille on omat taksat.

Taksan valmistelu ja päätöksenteko

Laskelmat eri jätehuoltopalvelujen kustannuksista on tehty kunnallisessa jäteyhtiössä. Taksa on valmisteltu näiden laskelmien pohjalta jätelautekunnan viranhaltijoiden toimesta tehden yhteistyötä jäteyhtiön kanssa.

Jätelautekunta voi jätelain sallimissa puitteissa itsenäisesti määrittellä maksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Lautekunta ei voi kuitenkaan hyväksyä laillisesti taksaa, jolla ei katettaisi kunnallisen jäteyhtiön toimintaa jätelain, yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen nojalla. Jäteyhtiö toimii tehdyn osakassopimuksen mukaisesti omakustannuseriaatteella eli kaikki kustannukset katetaan jätemaksuilla. Yhtiö ei jaa osinkoa.

Jätelautekunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81.1 §:ssä säädetään. Tavallisesti määrääminen tehdään hyväksymällä maksuunpanoluettelot. Jätmaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautekunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Käsittelyssä on nyt taksaluonnos. Kuntalaisille ja muille, joihin asia voi vaikuttaa, varataan vaikutusmahdollisuudet taksaan. Tarpeellisten muutosten jälkeen 1.1.2019 voimaan tuleva taksa tuodaan hyväksyttäväksi jätelautekuntaan.

Jätetaksan rakenne ja hinta-alueet

Jätetaksan rakenne kotitalouksille pysyy ennallaan: jätemaksu koostuu 1) asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtaisesta perusmaksusta ja 2) järjestetyn jätehuollon maksusta. Järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastioiden tyhjennyksistä tai aluekeräyspisteen käytöstä. Lisäksi erikseen on määritelty lisäpalvelumaksut ja lajitteluasemien vastaanottomaksut.

Jätehuollossa yhteistyötä tekeviin kuntiin on tarkoituksenmukaista hyväksyä mahdollisimman pitkälti sama taksaa. Jos kuitenkin jätehuollon kustannukset poikkeavat paljon eri kuntien välillä, ovat erot taksassa perusteltuja. Jätelautakunnan toiminta-alueella kaikissa kunnissa on käytössä yhtenäiset perusmaksut, aluekeräyspistemaksut ja lajitteluasemien vastaanottomaksut. Sen sijaan jäteastioiden tyhjennyshinnoissa on voimassa hinta-alueet. Vuoden 2017 alussa Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella siirryttiin kolmesta hinta-alueesta kahteen hinta-alueeseen, jotka ovat 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki ja 2) muut kunnat. Nämä kaksi hinta-aluetta säilytetään edelleen.

Perusmaksu

Asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen perusmaksu säilyy taksassa vuosien 2017-2018 tasolla. Perusmaksu koostuu entiseen tapaan perusosasta ja jätelautakuntaosasta.

Perusmaksun *perusosalla* katetaan kotitalouksien vaarallisten jätteiden keräys, lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito, kunnallisen jäteyhtiön järjestämät hyötyjätteiden keräyspisteet (Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet) sekä viestintä ja neuvonta. Perusmaksun *jätelautakuntaosalla* katetaan yhteisen jätehuoltoviranomaisen eli jätelautakunnan toiminta.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat maksuja kiinteistökohtaisten tai kiinteistöjen yhteisten kimppa-astioiden tyhjennyksistä. Sekajäteastioiden tyhjennysmaksut säilyvät ennallaan. Sen sijaan kierrätykseen ohjattavien hyötyjätteiden tyhjennyshintoja ollaan muuttamassa niin, että biojätteellä sekä kartonki- ja muovipakkauksilla on yhtenäinen, aiempaa alempi tyhjennyshinta (oma hinta eri hinta-alueilla). Näin pyritään selkeyttämään taksaa ja kannustamaan entistä enemmän kierrätettävien jätteiden erilliskeräykseen.

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Kuljetusosalla katetaan sekajätteen keräyksen ja kuljetuksen (ml. jäteastiapalvelun ja astiapesujen) kustannuksia. Käsittelyosalla katetaan sekajätteen käsittelykustannukset (siirto-kuormaus ja poltto energiahyötykäyttöön) sekä osin hyötyjätteiden keräyskustannuksia. Sekajätteen käsittelyosalla katetaan myös kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, toimitilojen ja tietojärjestelmien kustannuksia, jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia sekä jätehuollon kehittämistä.

Kun kiinteät kustannukset ja osin hyötyjätehuollon kustannuksia katetaan sekajätteen maksuilla, kierrätettävien hyötyjätteiden tyhjennyshinnat pidetään alemmalla tasolla ja taksalla kannustetaan näin jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon. Ympäristöministeriön jätelakioppaan (Ympäristöhallinnon ohjeita

27.09.2018

5 |2015) mukaan eri jätelajien jätehuollosta perittäviä maksuja voidaan porrastaa niin, että kierrätettävistä jätteistä peritään suhteessa pienempää maksua kuin energiana hyödynnettävistä jätteistä. Jättemaksujen on kuitenkin kokonaisuudessaan katettava jätteen tuottajien aiheuttamat kustannukset.

Sekajätteen tyhjennyshinta pidetään taksassa entisellä tasolla. Vaikka kuljetusindeksit ovat nousseet, onnistuneiden kuljetusten kilpailutusten ansiosta kuljetushintaa ei ole taksaan tarvetta nostaa. Myöskään sekajätteen käsittelyhintaa ei ole tarvetta korottaa sen sisältämistä muiden jätelajien keräyksen kompensoinneista huolimatta, koska Riikinvoiman ekovoimalaitos, jonne sekajäte toimitetaan poltettavaksi, on toiminut vakaasti ja varmasti. Kunnan ensisijaiselle jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvan sekajätteen käsittelykustannukset ovat näin ollen alentuneet entisestä. Tämä kustannusten pieneneminen otetaan huomioon hyötyjätteiden tyhjennyshinnoissa.

Biojätteen tyhjennyshintaa kompensoidaan sekajätteen tyhjennyshinnalla siten, että biojätteen käsittelyn kustannukset (käsittely biokaasulaitoksella sekä biopussijakelu) katetaan sekajätteen maksuilla. Näin biojäteastian tyhjennyshinta kattaa ainoastaan biojätteen keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Biojätteen hinnan kompensoinnilla pyritään saamaan biojätettä entistä paremmin pois sekajätteen joukosta ja hyödynnettäväksi biokaasulaitokselle, jossa myös biojätteen sisältämät ravinteet saadaan hyötykäyttöön.

Lasipakkausten ja metallin erilliskeräys tarjotaan edelleen veloituksetta, mikä tarkoittaa sitä, että niiden keräyksen ja kuljetuksen kustannukset katetaan sekajäteastian tyhjennysmaksuilla. Lasi ja metalli olisi tärkeää saada pois poltettavan sekajätteen joukosta materiaalina hyötykäyttöön. Lasipakkausten ja metallin käsittelystä ei tule kustannuksia, sillä ne luovutetaan pakkausten tuottajille veloituksetta.

Kartonkipakkausten tyhjennyshinnalla katetaan keräyksen ja kuljetuksen kustannukset. Kartonginkaan osalta kustannuksia ei tule käsittelystä, koska kartonkipakkaukset luovutetaan pakkausten tuottajille ilman maksua. Myöskin muovipakkausten erilliskeräys on saatu toteutettua niin, että muovipakkaukset on voitu luovuttaa tuottajayhteisölle veloituksetta kierrätykseen. Muovipakkauksille aiemmin asetetussa maksussa oli varauduttu siihen, että lajittelun epäonnistuessa muovikuormia on tarvetta toimittaa materiaalihyötykäytön sijasta poltettavaksi. Kierrätys on kuitenkin onnistunut, joten muovipakkausten tyhjennyshinta asetetaan vastaamaan sen kuljetuskustannuksia. Aikaisemmin muovipakkausten tyhjennyshinta oli kartonkipakkausten tyhjennyshintaa korkeampi myös siksi, että tyhjennettäviä kohteita oli vain vähän ja kuljetusten yksikkökustannukset siksi korkeammat.

Biojätteen sekä kartonki- ja muovipakkausten astiatyhjennyksille on laskettu taksaan uudet yhtenäiset hinnat, jotka muodostuvat niiden keskimääräisistä keräyksen ja kuljetuksen hinnoista kahdella eri hinta-alueella. Kun hyötyjätteiden kuljetukset on kilpailutettu onnistuneesti ja kunnallisen jäteyhtiön kiinteät kustannukset ja biojätteen käsittelykustannukset katetaan sekajättemaksuilla, biojätteen sekä kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyshinnat laskevat. Biojäteastian tyhjennyshinta laskee Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä 15 % sekä muissa kunnissa 22 %. Kartonkipakkausastian tyhjennyshinta laskee Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä 17 % ja muissa kunnissa 29 %. Myös muovipakkausten tyhjennyshinta laskee tälle samalle tasolle. Koska muovipakkauksille oli aiemmin muita korkeampi hinta, astian tyhjen-

27.09.2018

nysmaksu laskee koko alueella 51 %. Kyseessä on siis merkittävä alennus muovipakkausten tyhjennyshintaan, mikä kannustaa muovipakkausten erilliskeräykseen.

Hyötyjätteiden syvä- ja pintasäiliöille eli normaaleja jäteastioita suuremmille säiliöille on laskettu yksi yhteinen tyhjennys hinta biojätteelle sekä kartonki- ja muovipakkausille koko jätelautakunnan toimialueelle, koska nykyisten kilpailutettujen kuljetushintojen pohjalta kahdelle eri tyhjennys hinta-alueelle ei ole enää perusteita. Biojätteen syväkeräyssäiliöiden tyhjennys hinta säilyy Kuopion, Siilinjärven ja Pieksämäen alueella ennallaan ja laskee muissa kunnissa samalle tasolle kustannusten yhtenäistymisen vuoksi. Kartonki- ja muovipakkausten syvä- ja pintasäiliöiden tyhjennys hinnat laskevat koko alueella. Pikakonteille ei ole enää taksassa tyhjennys hintaa, sillä jätehuoltomääräyksillä on kielletty pikakonttien käyttö niiden aiheuttaman työturvallisuusrisikin vuoksi.

Aluekeräyspistemaksut

Aluekeräyspistemaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen käyttömaksu, joka oikeuttaa Jätekuukon ylläpitämien sekajätteen aluekeräyspisteiden käyttöön. Pisteiden käyttäjiksi liittyvät ne yhden tai kahden asunnon talot ja vapaa-ajan kiinteistöt, joilla ei ole käytössä omaa jäteastiaa tai kimppa-astiaa. Aluekeräyspistemaksulla katetaan keräyspisteiden rakentaminen ja ylläpito (esim. siivous- ja kunnossapitokustannukset) sekä jäteastiatyhjennykset eli sekajätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset.

Aluekeräyspisteen käyttöön oikeuttava maksu on jokaisessa osakaskunnassa samansuuruinen. Maksuissa on entiseen tapaan kolme luokkaa: vakituisen asunnon maksu, ympärivuotisesti käytettävän vapaa-ajan asunnon maksu ja vain kesäaikana (1.5.–30.9.) käytettävän vapaa-ajan asunnon maksu.

Aluekeräyspistemaksut pidetään ennallaan lukuun ottamatta ympärivuoden käytettävän vapaa-ajan asunnon hintaa, jota lasketaan 9 %. Tällä aiempaa edullisemmalla hinnalla pyritään kannustamaan siihen, että palvelua muulloinkin kun kesäaikaan tarvitsevat vapaa-ajan kiinteistöt liittyvät pisteiden ympärivuotisiksi käyttäjiksi kesäkäytön sijaan.

Asuntoaluekohtaisen jätteenkeräyksen käyttömaksut

Asuntoaluekohtainen jätteenkeräysjärjestelmä on uusi, keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä, joka voidaan ottaa käyttöön uusilla asuinalueilla. Tässä järjestelmässä asuntoalueelle on järjestetty korttelikohtaiset tai usean korttelin yhteiset jätteenkeräyspisteet, joissa kerätään sekä sekajätettä että kierrätettäviä hyötyjätteitä. Kaikki alueen asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt käyttävät näillä alueilla Jätekuukon järjestämiä keräyspisteitä, eikä alueilla ole käytössä kiinteistökohtaisia jäteastioita.

Asuntoaluekohtaisen jätteenkeräyksen maksut ovat taksassa uusia, koska järjestelmän on alueella uusi. Asuntoaluekohtaisen jätteenkeräyksen käyttömaksulla on katettava, samaan tapaan kuin aluekeräyspistemaksullakin, pisteiden rakentamisen ja ylläpidon sekä jätteiden kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset, joten käyttömaksut asetetaan saman suuruisiksi kuin aluekeräyspisteiden käyttömaksut.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut

27.09.2018

Pienkuormamaksuilla katetaan lajitteluasemilla vastaanotettavien, jäteastian soveltumattomien jätteiden käsittelyn kustannukset. Lajitteluasemien rakenteet, ylläpito ja jätteiden siirtokuljetukset katetaan sen sijaan perusmaksulla, jotta lajitteluasemien vastaanottomaksut saadaan pidettyä kohtuullisella tasolla. Tällä hetkellä käsittelykustannuksia ei ole tarvetta kompensoida muilla maksuilla, kun otetaan huomioon myös joistakin jätelajeista saatavat tulot.

Muilta kuin kotitalouksilta peritään lajitteluasemille vastaanotettavista kuormista korkeampi maksu, jossa on huomioitu myös lajitteluasemien kiinteät kustannukset, koska nämä toimijat eivät maksa perusmaksua. Lajitteluasemien pienkuormamaksut pysyvät sekä kotitalouksilla että muilla tahoilla entisellä tasolla.

Jätelain muutosten vaikutukset taksaan

Kunnan vastuulle kuuluvan jätehuollon laajuus ja asiakasmäärät vaikuttavat jätemaksujen tasoon. Kunnan vastuu jätehuollossa on kapenemassa, kun jätelain muutos (445/2018) astuu voimaan ja jatkossa kunnan vastuulta poistuu julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan yhdyskuntajätteet kunnan oman toiminnan yhdyskuntajätteitä lukuun ottamatta. Lisäksi kunnan vastuulta poistuu yksityisten sosiaali-, terveys- ja koulutuspalvelujen yhdyskuntajätteet. Lakimuutoksen voimaantulosäännösten mukaan kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen alueilla noudatetaan kuitenkin siirtymäaikoja niin, että asiakkaat säilyvät kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuljetussopimusten päättymiseen saakka tai enintään kolmen vuoden ajan. Näin ollen muutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta jätemaksujen tasoon vuonna 2019.

Jätelain muutoksella on annettu hankintalaista poikkeavaa sääntelyä siitä, miten paljon julkisomisteiset, sidosyksikköasemassa toimivat yhtiöt voivat tarjota palveluja markkinoilla. Markkinaehtoista liikevaihtoa voi olla jätehuollon toimialalla toimivilla sidosyksiköillä ja hankintayksiköillä korkeintaan kymmenen prosenttia kokonaisliikevaihdosta. Hankintalaissa säädettyä 5 %:n rajaa ei vielä noudateta, eikä euromääräistä ylärajaa ole asetettu lainkaan. Vastaava kymmenen prosentin raja on voimassa myös vuonna 2018. Näin ollen kunnallinen jäteyhtiö voi toimia lähivuosina edelleen rajoitetusti markkinoilla. Jäteyhtiö joutuu kuitenkin sopeuttamaan toimintaansa muuttuneen sääntelyn myötä. Katteellisen yritysmyyntin väheneminen voi vaikuttaa kotitalouksien jätemaksujen tasoon lähivuosina, mutta tässä vaiheessa korotustarvetta ei ole.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutoksen ympäristövaikutukset ovat lievästi positiiviset, koska taksalla kannustetaan entistä enemmän hyötyjätteiden erilliskeräykseen eli jätehuollon etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jätehuollon kokonaiskustannukset pysyvät suurimmalla osalla kiinteistöjä entisellä tasolla, koska perusmaksut, sekajäteastian tyhjennysmaksut ja suurin osa aluekeräyspistemaksuista säilyvät ennallaan. Niillä kiinteistöillä, joilla on keräyksessä biojäte, kartonkipakkaukset tai muovipakkaukset, jätemaksut hieman laskevat eli taksamuutosten vaikutukset ovat positiiviset.

Taksa ei koske yritysten jätehuoltoa, joten alueella toimivien yritysten osalta yritysvaikutukset ovat neutraalit.

27.09.2018

Esitys

Jätelautakunta asettaa jätetaksaluonnoksen yleisesti nähtäville. Lautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä asiasta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen taksaluonnoksesta.

Jätetaksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 2.10.–30.10. Asiakirjat lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan.

Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä seuraavasti:

- 4.10.2018 Koillis-Savo, Outokummun seutu, Uutis-Jousi, Pitäjäläinen, Sisä-Savo, Lieksan lehti, Vaarojen Sanomat, Ylä-Karjala, Laukaa-Konnevesi ja Pieksämäen lehti;
- 6.10.2018 Kuopion kaupunkilehti.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen taksaan tehdään tarvittaessa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta muutoksia. Tämän jälkeen jätetaksa tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi.

Liitteet

- 1 7664/2018 Luonnos jätetaksaksi 1.1.2019 lähtien
- 2 7664/2018 Jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannukset v. 2019
- 3 7664/2018 Jäteastioiden tyhjennyshintojen vertailu v. 2017-2019
- 4 7664/2018 Aluekeräyspistemaksujen vertailu v. 2017-2019
- 5 7664/2018 Hintaesimerkit jätehuollon vuosikustannuksista v. 2017-2019

Valmistelija

Saija Pöntinen

Mirkka Koljonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5066

puh. +358 44 718 5065

Päätösehdotus

Palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta hyväksyy palvelupäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että jätelautakunnalle esiteltiin taksan lisäksi Jätekkon laskutus- ja perintäprosessi sekä siitä saatu palaute. Todetaan, että laskutus ja vapaaehtoinen perintä on Jätekkon operatiivista toimintaa, jota Jätekkko kehittää edelleen.

Merkitään, että Jätekkon toimitusjohtaja Arto Ryhänen saapui kokoukseen klo 15:10 kuultavaksi tämän asiakohdan käsittelyn ajaksi.

27.09.2018

17 §

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

